**P10_TA(2026)0076**

# Europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: priorytety w zakresie zatrudnienia i priorytety społeczne na 2026 r.

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: priorytety w zakresie zatrudnienia i priorytety społeczne – sprawozdanie roczne 2026 (2025/2183(INI))**

(C/2026/4011)

*Parlament Europejski,*

— uwzględniając art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,

— uwzględniając art. 9, 121, 148 i 149 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

— uwzględniając Europejski filar praw socjalnych proklamowany i podpisany przez Radę, Parlament i Komisję 17 listopada 2017 r. oraz jego plan działania przyjęty w 2021 r., w szczególności proponowane główne cele na 2030 r. w zakresie zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa,

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 ([1]), w szczególności jego art. 3, 4, 13 i 27,

— uwzględniając sprawozdanie Komisji Europejskiej pt. „Employment and Social Developments in Europe" [Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie], opublikowane we wrześniu 2025 r.,

— uwzględniając sprawozdanie Komisji Europejskiej pt. „Labour Market and Wage Development in Europe" [Rynek pracy i kształtowanie się płac w Europie], opublikowane w październiku 2025 r.,

— uwzględniając wniosek Komisji z 25 listopada 2025 r. w sprawie wspólnego sprawozdania Komisji i Rady o zatrudnieniu (COM(2025)0958),

— uwzględniając zalecenie Komisji z 25 listopada 2025 r. dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro (COM(2025)0957),

— uwzględniając komunikat Komisji z 25 listopada 2025 r. zatytułowany „Sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania 2025" (COM(2025)0956),

— uwzględniając zalecenie Komisji z 25 listopada 2025 r. dotyczące zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii Europejskiej (COM(2025)0959),

— uwzględniając wkład europejskich partnerów społecznych w europejski semestr 2026, a w szczególności w pakiet jesienny,

— uwzględniając sprawozdanie Maria Draghiego pt. „Przyszłość europejskiej konkurencyjności" opublikowane we wrześniu 2024 r.,

— uwzględniając sprawozdanie Enrica Letty w sprawie przyszłości jednolitego rynku pt. „Much more than a market" [Znacznie więcej niż rynek] opublikowane w kwietniu 2024 r.,

— uwzględniając sprawozdanie grupy wysokiego szczebla ds. przyszłości ochrony socjalnej i państwa opiekuńczego w UE opublikowane w styczniu 2023 r.,

— uwzględniając art. 55 Regulaminu,

— uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A10-0033/2026),

A. mając na uwadze, że osiągnięcie celu UE w zakresie zatrudnienia, zgodnie z którym do 2030 r. co najmniej 78 % osób w wieku 20–64 lat powinno mieć zatrudnienie, jest na dobrej drodze; mając na uwadze, że w październiku 2025 r. stopa bezrobocia w UE wyniosła 6 %, przy czym w poszczególnych państwach członkowskich wahała się od 2,6 % do 10,6 %, podczas gdy bezrobocie osób młodych utrzymuje się na wysokim poziomie 13,2 %; mając na uwadze, że bezrobocie i niepewne warunki pracy utrzymują się na wysokim poziomie w przypadku młodych ludzi,

([1]) Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

kobiet, starszych pracowników, obywateli państw trzecich o niskich i średnich kwalifikacjach, osób z niepełnosprawnościami oraz Romów i innych mniejszości etnicznych napotykających bariery strukturalne w zatrudnieniu; mając na uwadze, że w przypadku osób z niepełnosprawnościami bezrobocie wynosi 15,1 %; mając na uwadze, że wyższemu poziomowi zatrudnienia w UE powinny towarzyszyć jakość miejsc pracy, godziwe wynagrodzenie, wzrost płac i wzrost wydajności;

B. mając na uwadze, że europejski semestr pozostaje głównym instrumentem koordynacji polityki gospodarczej, fiskalnej, polityki zatrudnienia i polityki społecznej w całej UE oraz powinien mieć na celu bardziej systematyczne włączanie kwestii sprawiedliwości społecznej, zrównoważenia środowiskowego i sprawiedliwości międzypokoleniowej do zarządzania makroekonomicznego, przy czym Europejski filar praw socjalnych powinien być jego centralnym elementem i należy przestrzegać zasady pomocniczości; mając na uwadze, że dołożono starań, aby lepiej zrównoważyć monitorowanie celów gospodarczych i społecznych w procesie europejskiego semestru z opracowaniem tablicy wskaźników społecznych i niedawnym włączeniem do tego procesu ram konwergencji społecznej; mając na uwadze, że pakiet jesienny na 2026 r. został przedstawiony bez rocznej analizy zrównoważonego wzrostu gospodarczego określającej całościową i zrównoważoną strategię na rzecz gospodarki, społeczeństwa i zatrudnienia w Unii oraz na rzecz celów w dziedzinie środowiska, a także opierającej europejski semestr na szerokiej wizji zrównoważonego wzrostu gospodarczego dla Unii; mając na uwadze, że UE musi nadal angażować się na rzecz konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwości społecznej, nie dopuszczając do osiągania jednego celu kosztem innych;

C. mając na uwadze, że w 2024 r. 93,3 mln osób, czyli 21 % ludności UE, było zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, co pokazuje, że poczyniono ograniczone postępy w realizacji celu Europejskiego filaru praw socjalnych na 2030 r. dotyczącego ograniczenia ubóstwa, przy czym tendencja w ponad połowie państw członkowskich zmierza w złym kierunku; mając na uwadze, że zagrożenie ubóstwem jest znacznie wyższe w przypadku kobiet, dzieci, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób LGBTI+, osób o niskich kwalifikacjach, obywateli państw trzecich, Romów, rodziców samotnie wychowujących dzieci oraz osób żyjących na wyludnionych obszarach, a między państwami członkowskimi oraz w ich obrębie, w tym między obszarami wiejskimi i miejskimi, utrzymują się znaczne rozbieżności; mając na uwadze, że ta rozbieżność między rosnącymi średnimi dochodami a utrzymującym się poziomem ubóstwa uwypukla wyzwania strukturalne w rozkładzie dochodów, na rynkach pracy oraz w strukturze i zasięgu systemów ochrony socjalnej; mając na uwadze, że w 2024 r. ponad 40 mln osób w UE, co odpowiada około 9,2 % ludności, doświadczyło ubóstwa energetycznego, co doprowadziło do deprywacji materialnej; mając na uwadze, że niewystarczający zasięg i nieadekwatność systemów dochodu minimalnego, zasiłków dla bezrobotnych oraz świadczeń rodzinnych i świadczeń na dzieci, a także bariery w integracji na rynku pracy i dostępie do wysokiej jakości usług publicznych, takich jak opieka zdrowotna, edukacja, usługi opiekuńcze i mieszkalnictwo, przyczyniają się do utrzymywania się ubóstwa i wykluczenia społecznego, zwłaszcza wśród grup najbardziej defaworyzowanych; mając na uwadze, że bez zmiany podejścia do zwalczania ubóstwa na szczeblu unijnym i krajowym nie będzie możliwe odwrócenie tej tendencji; mając na uwadze, że ambitna strategia UE na rzecz walki z ubóstwem będzie miała zasadnicze znaczenie dla zapewnienia reakcji na to wielowymiarowe zjawisko ubóstwa;

D. mając na uwadze, że co czwarte dziecko w Unii Europejskiej jest nadal zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, co jest wskaźnikiem wyższym niż w przypadku ogółu społeczeństwa; mając na uwadze, że niewystarczające są postępy w realizacji celu, jakim jest zmniejszenie liczby dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o 5 mln do 2030 r., przy czym odsetek dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wzrastał co roku od 2019 do 2023 r. i pozostaje niezmiennie wysoki; mając na uwadze, że zgodnie z wnioskiem Komisji dotyczącym wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2026 r. około 19,5 mln dzieci (24,2 %) w 2024 r. w UE było zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; mając na uwadze, że strategie polityczne i usługi w zakresie prewencyjnego wsparcia dla dzieci i rodzin, zgodnie z europejską gwarancją dla dzieci, mają zasadnicze znaczenie dla rozwiązania problemów społeczno-gospodarczych, które mogą prowadzić do rozdzielania rodzin i instytucjonalizacji dzieci; mając na uwadze, że specjalny instrument finansowania europejskiej gwarancji dla dzieci, a także synergie z innymi funduszami unijnymi i krajowymi mają ogromne znaczenie zarówno w obecnych, jak i kolejnych wieloletnich ramach finansowych; mając na uwadze, że według Komisji UE powinna inwestować dodatkowo ponad 11 mld EUR rocznie, aby osiągnąć cele barcelońskie na 2030 r. dotyczące wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem ([2]); mając na uwadze, że dzieci, które mogą odnieść największe korzyści z uczestnictwa we wczesnej edukacji i opiece, takie jak dzieci ze środowisk defaworyzowanych, zazwyczaj są w najmniejszym stopniu objęte tymi usługami i nadal napotykają przeszkody w dostępie do nich;

E. mając na uwadze, że nadal co najmniej 1,4 mln osób z niepełnosprawnościami i niemal 300 000 dzieci przebywa w zakładach opiekuńczych w UE; mając na uwadze, że osoby przebywające w takich zakładach są odizolowane i nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą; mając na uwadze, że choć UE od dawna angażuje się w proces deinstytucjonalizacji, nadal potrzebne są działania zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym, aby umożliwić grupom szczególnie wrażliwym niezależne życie w środowisku rodzinnym lub społeczności lokalnej;

([2]) Komisja Europejska, „Employment and social developments in Europe (ESDE) 2024" [Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie w 2024 r.], wrzesień 2024 r.

F. mając na uwadze, że w 2024 r. co dwunasty pracownik (8,2 %) w UE doświadczył ubóstwa pracujących, co podważa spójność społeczną i pokazuje, że zatrudnienie samo w sobie nie zapewnia pełnej ochrony przed ubóstwem ani nie przekłada się na lepsze warunki życia ze względu na rosnące koszty życia i mniejszą siłę nabywczą; mając na uwadze, że niedawne podwyżki ustawowych wynagrodzeń minimalnych, często przekraczające 20 % w latach 2022–2025, a nawet 40 % w kilku państwach członkowskich, pomogły chronić siłę nabywczą pracowników o niskich dochodach i wspierały wzrost płac w nisko opłacanych sektorach; mając na uwadze, że chociaż płace realne przekroczyły poziomy sprzed pandemii w większości państw członkowskich, kilka dużych gospodarek nie powróciło jeszcze do tych poziomów;

G. mając na uwadze, że zmiana klimatu pogłębiła nierówności i szczególnie dotknęła najsłabsze grupy społeczne, które są zazwyczaj bardziej narażone na zagrożenia środowiskowe, na przykład na wysokie temperatury, co prowadzi do niższych standardów jakości pracy, utraty wydajności i większej niepewności zatrudnienia; mając na uwadze, że transformacja w kierunku neutralności klimatycznej musi być uczciwa ze społecznego punktu widzenia i inkluzywna dla wszystkich, oraz oczekuje się, że w jej wyniku powstanie od 1 do 2,5 mln dodatkowych miejsc pracy do 2030 r., jeżeli będzie wspierana odpowiednią polityką zatrudnienia i edukacji; mając na uwadze, że silne i odpowiednio finansowane systemy opieki społecznej oraz strategie tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości są warunkiem wstępnym zapewnienia sprawiedliwego i uczciwego przechodzenia w kierunku neutralności klimatycznej i transformacji cyfrowej;

H. mając na uwadze, że UE boryka się z utrzymującymi się niedoborami siły roboczej i kwalifikacji w kilku sektorach, spowodowanymi różnymi czynnikami, takimi jak zmiany demograficzne i technologiczne, niedopasowanie umiejętności, jakość miejsc pracy oraz brak atrakcyjnych, wysokiej jakości usług publicznych i inwestycji w nie, co uznano za kluczową barierę dla wzrostu i konkurencyjności UE; mając na uwadze, że ograniczone perspektywy kariery i niepewne warunki pracy młodych ludzi w niektórych częściach Unii przyczyniają się do odpływu talentów między regionami UE a państwami trzecimi, co jeszcze bardziej pogłębia te niedobory; mając na uwadze, że we wniosku Komisji dotyczącym wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2026 r. podkreślono, że zaradzenie strukturalnym słabościom rynku pracy poprzez lepszą jakość miejsc pracy sprzyja wyższej wydajności, wynikom gospodarczym, sprawiedliwości społecznej i spójności; mając na uwadze, że poprawa praw pracowniczych, rokowań zbiorowych, aktywnej polityki rynku pracy, dostępu do ochrony socjalnej i możliwości rozwoju umiejętności dla wszystkich, w tym obywateli państw trzecich, a także ukierunkowane środki aktywizacji dla 51 mln osób w wieku produkcyjnym, które obecnie nie są aktywne zawodowo, pomogłyby zwiększyć uczestnictwo, inkluzywność i konkurencyjność; mając na uwadze, że oczekuje się, iż do 2050 r. liczba ludności aktywnej zawodowo w UE zmniejszy się nawet o 18,8 mln osób, co sugeruje, że legalna migracja zarobkowa może pomóc w reagowaniu na zmieniające się potrzeby rynku pracy;

I. mając na uwadze, że w 2022 r. wskaźnik uczestnictwa dorosłych w uczeniu się wyniósł 39,5 %, co wskazuje, iż w większości państw członkowskich należy dołożyć większych starań, aby do 2030 r. zrealizować cel udziału 60 % dorosłych w kształceniu i szkoleniu; mając na uwadze, że zintegrowane podejście do koordynacji polityki w ramach europejskiego semestru zapewnia ramy umożliwiające skierowanie niezbędnych inwestycji na rozwój kapitału ludzkiego, systemy kształcenia i szkolenia; mając na uwadze, że należy dołożyć dalszych znacznych starań, aby zapewnić strategie wysokiej jakości szkoleń i dostęp do nich – zwłaszcza dla pracowników w zawodach wymagających niższych kwalifikacji – tak by promować uczenie się przez całe życie oraz wzmacniać konkurencyjność, odporność i inkluzywność siły roboczej w UE; mając na uwadze, że same wydatki publiczne mogą nie odpowiadać skali potrzeb w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji ze względu na wyzwania związane z transformacją, przed którymi stoi UE; mając na uwadze, że w 2022 r. średni wynik w zakresie umiejętności podstawowych wśród 15-latków w Programie międzynarodowej oceny umiejętności uczniów (PISA) był gorszy w porównaniu z 2018 r., a słabe wyniki w nauce mają nieproporcjonalnie duży wpływ na uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, co uwypukla potrzebę reform i trwałych inwestycji w kształcenie i szkolenie w celu wspierania przyszłych pokoleń i ich przechodzenia z etapu edukacji do etapu zatrudnienia;

J. mając na uwadze, że dodatkowe potrzeby inwestycji w infrastrukturę społeczną oszacowano na 192 mld EUR rocznie, w tym z przeznaczeniem na przystępne cenowo mieszkania, opiekę zdrowotną i długoterminową, edukację i kształcenie ustawiczne ([3]); mając na uwadze, że należy uznać wartość zwrotu gospodarczego z inwestycji społecznych, zwłaszcza wydatków publicznych przeznaczonych na dzieci i młodzież, które to inwestycje nie tylko poprawiają poziom życia i zmniejszają ubóstwo, lecz są także kluczowymi czynnikami napędzającymi zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, wyższą wydajność i wyższe wskaźniki zatrudnienia; mając na uwadze, że niedoinwestowanie edukacji i badań naukowych osłabia długoterminowe perspektywy wzrostu; mając na uwadze, że w przypadku dzieci inwestycje społeczne są inwestycjami w przyszłość, które prowadzą do lepszej edukacji i lepszych perspektyw zatrudnienia, co z kolei poprawia wskaźniki ekonomiczne; mając na uwadze, że konieczne są dalsze prace w celu zmierzenia luki w inwestycjach społecznych po odbudowie w UE, a także inwestycji w usługi społeczne i ich zasięgu oraz zwrotu gospodarczego z tych inwestycji; mając na uwadze, że opracowanie wspólnych wskaźników danych dotyczących wydatków na usługi społeczne i ich zakresu, takich jak europejski wskaźnik usług społecznych, wzmocniłoby oparte na dowodach zalecenia i skuteczne monitorowanie ich wdrażania w ramach europejskiego semestru;

([3]) Dokument roboczy służb Komisji z 27 maja 2020 r. pt. „Identifying Europe's recovery needs" [Określenie potrzeb Europy w zakresie odbudowy] (SWD(2020)0098) towarzyszący komunikatowi Komisji pt. „Decydujący moment dla Europy: naprawa i przygotowanie na następną generację" (COM(2020)0456).

K. mając na uwadze, że presja związana z kosztami mieszkaniowymi i wysokie ceny energii nakładają znaczne obciążenia na gospodarstwa domowe, jednak polityka mieszkaniowa jest często niedostatecznie reprezentowana w zaleceniach dla poszczególnych krajów, mimo że ma duże znaczenie w perspektywie makroekonomicznej i odgrywa kluczową rolę w bezpieczeństwie dochodów, włączeniu społecznym i odporności w odniesieniu do kosztów utrzymania; mając na uwadze, że inwestycje w usługi społeczne i zwiększanie podaży mieszkań, w tym mieszkań socjalnych i przystępnych cenowo, a także w efektywność energetyczną i renowację budynków oraz rozwiązanie problemu niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej odgrywają kluczową rolę w ograniczaniu ubóstwa, w tym ubóstwa energetycznego, oraz w poprawie przystępności cenowej;

L. mając na uwadze, że luka płacowa między kobietami a mężczyznami w UE wynosi obecnie 12 %, między innymi ze względu na nieproporcjonalny udział kobiet w obowiązkach związanych z gospodarstwem domowym i opieką nad dziećmi oraz utrzymujące się zaniżanie wartości zawodów zdominowanych przez kobiety; mając na uwadze, że kobiety są bardziej zagrożone ubóstwem, zwłaszcza w starszym wieku, a luka emerytalna między kobietami a mężczyznami wynosi obecnie 25 % ([4]);

1. podkreśla przewagę konkurencyjną inwestowania w model społeczny UE; apeluje o włączenie do procesu europejskiego semestru zaleceń grupy wysokiego szczebla ds. przyszłości ochrony socjalnej i państwa opiekuńczego, a także zaleceń zawartych w sprawozdaniach Letty i Draghiego, w celu ochrony i wzmocnienia społecznej gospodarki rynkowej UE; podkreśla potrzebę zrównoważonego podejścia, które wspiera prawa socjalne, usługi publiczne oraz struktury rokowań zbiorowych i ich zasięg, a także konkurencyjność; z zadowoleniem przyjmuje włączenie Europejskiego filaru praw socjalnych do ram zarządzania gospodarczego i apeluje do państw członkowskich o skorzystanie z możliwości przedłużenia okresu dostosowawczego, by prowadzić inwestycje w priorytety Europejskiego filaru praw socjalnych; apeluje o odzwierciedlenie zintegrowanych ram zarządzania w wewnętrznych procesach instytucji UE, przy zaangażowaniu na równi ich organów gospodarczych i społecznych;

2. wzywa Komisję i państwa członkowskie do pełnego wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych; podkreśla, że w zaktualizowanym planie działania Europejskiego filaru praw socjalnych należy przełożyć zobowiązania polityczne na konkretne i ambitne środki, poparte jasnymi, wymiernymi celami i solidnymi wskaźnikami monitorowania, aby skutecznie przeciwdziałać ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz wspierać pracowników w zarządzaniu transformacją ekologiczną i cyfrową, w szczególności w odniesieniu do umiejętności, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie; wzywa do włączenia celów zawartych w planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych do głównego nurtu europejskiego semestru poprzez uczynienie ich punktami odniesienia w ocenach sporządzanych w ramach europejskiego semestru; zwraca uwagę, że wniosek Komisji dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2026 r. koncentruje się w dużej mierze na niedoborach umiejętności i siły roboczej i nie zawiera kompleksowej oceny wdrożenia 20 zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2024/1263; wzywa Komisję do zadbania o to, aby wszystkie zasady Europejskiego filaru praw socjalnych zostały odzwierciedlone w przyszłych cyklach w celu zapewnienia dokładnego i pełnego obrazu sytuacji społecznej w UE;

3. z zadowoleniem przyjmuje dążenie Komisji do wyeliminowania ubóstwa do 2050 r., jej Europejski plan na rzecz przystępnych cenowo mieszkań oraz zamiar przedstawienia propozycji aktu w sprawie wysokiej jakości miejsc pracy; ponadto z zadowoleniem przyjmuje pierwszą strategię UE na rzecz walki z ubóstwem oraz wzmocnienie europejskiej gwarancji dla dzieci; podkreśla, że należy zachować spójność między europejskim semestrem, działaniami następczymi w związku z planem działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych a tymi przyszłymi instrumentami, z wymiernymi celami i odpowiednimi zaleceniami dla poszczególnych krajów;

4. przypomina, że przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen zobowiązała się w 2019 r. do zapewnienia, by każde dziecko w Europie zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym miało dostęp do najbardziej podstawowych praw, takich jak opieka zdrowotna i edukacja, oraz że następnie 14 czerwca 2021 r. przyjęto zalecenie Rady (UE) 2021/1004 ustanawiające europejską gwarancję dla dzieci ([5]); podkreśla, że celów europejskiej gwarancji dla dzieci nie można osiągnąć bez ambitnego specjalnego budżetu zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym; ponawia w związku z tym apel o przeznaczenie znacznego specjalnego budżetu na europejską gwarancję dla dzieci w wysokości co najmniej 20 mld EUR; podkreśla pilną potrzebę przeznaczenia tego specjalnego budżetu w następnych WRF, aby sprostać rosnącemu wyzwaniu, jakim jest ubóstwo i wykluczenie społeczne dzieci;

5. podkreśla znaczenie wyeliminowania ubóstwa i wykluczenia społecznego dzieci w celu przerwania cykli międzypokoleniowych; z zadowoleniem przyjmuje włączenie oceny wdrożenia gwarancji dla dzieci do wszystkich sprawozdań krajowych w pakiecie wiosennym na 2025 r. i zachęca do dalszego monitorowania postępów w ramach

([4]) Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn, „Gender Equality Index" [Wskaźnik równouprawnienia płci], https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2025/country.

([5]) Dz.U. L 223 z 22.6.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj

europejskiego semestru; ubolewa jednak nad brakiem działań następczych w związku z tymi ustaleniami, ponieważ w 2025 r. tylko w dwóch zaleceniach dla poszczególnych krajów zaapelowano o podjęcie działań w celu rozwiązania problemu ubóstwa dzieci; uważa, że zalecenia dla poszczególnych krajów powinny odzwierciedlać zgodność budżetu państw członkowskich z minimalnymi wymogami przydziału środków na zwalczanie ubóstwa dzieci określonymi w rozporządzeniu w sprawie EFS+ ([6]);

6. ponawia apel o zwiększenie finansowania europejskiej gwarancji dla dzieci o specjalny budżet w znacznej wysokości oraz o przeznaczenie przez państwa członkowskie co najmniej 5 % przydzielonych im środków z funduszu EFS+ na walkę z ubóstwem dzieci i wspieranie dobrostanu dzieci, przy czym co najmniej 10 % należy przeznaczyć w przypadku państw członkowskich, w których poziom ubóstwa dzieci przekracza średnią UE;

7. jest zaniepokojony poziomem bezrobocia młodzieży, który pozostaje ponad dwukrotnie wyższy niż ogólna stopa bezrobocia w UE; podkreśla, że dla młodzieży zasadnicze znaczenie ma uzupełnienie środków aktywizacji zawodowej o stałe wsparcie, w tym dostęp do zintegrowanych usług społecznych, mieszkań i wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego, aby zapewnić nieprzerwany udział tych osób w edukacji lub zatrudnieniu; podkreśla, że państwa członkowskie muszą inwestować we wzmocnioną gwarancję dla młodzieży, aby zapewnić wysokiej jakości i terminowe wsparcie wszystkim młodym ludziom niekształcącym się, niepracującym ani nieszkolącym się (młodzież NEET) w wieku poniżej 30 lat; wzywa państwa członkowskie do wykorzystania wzmocnionej gwarancji dla młodzieży jako narzędzia wspierającego osoby opuszczające system opieki i zapobiegającego nagłej utracie wsparcia w związku z wyjściem z systemu opieki („care cliff"), w tym przez dostęp do poradnictwa zawodowego;

8. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w ramach europejskiego semestru promowały wysokiej jakości i sprawiedliwie płatne staże oraz zapobiegały ich niewłaściwemu wykorzystywaniu jako substytutu zwykłego zatrudnienia; apeluje, aby przyszła dyrektywa w sprawie poprawy warunków pracy stażystów ([7]) była ambitna i kompleksowa oraz zapewniała pełną ochronę praw stażystów, w tym aby w razie naruszenia praw podstawowych możliwe było zakończenie stażu bez negatywnych konsekwencji, a także apeluje o szybkie zakończenie negocjacji;

9. uważa, że potrzebne są działania na szczeblu UE i państw członkowskich, aby zapobiec utrzymującemu się wysokiemu poziomowi ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz rozwiązać ten problem, w związku z czym z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie pierwszej strategii UE na rzecz walki z ubóstwem; uważa, że strategia ta musi zapewniać kompleksowe podejście do eliminowania podstawowych przyczyn i wielowymiarowych aspektów ubóstwa i wykluczenia społecznego, obejmujące konkretne działania, solidny przydział środków budżetowych, jasne cele, kamienie milowe i środki strukturalne, przy jednoczesnym zapewnieniu zdecydowanego wdrażania i monitorowania; wzywa państwa członkowskie do wdrożenia dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych ([8]) w celu zwalczania ubóstwa osób pracujących i zachęcania do podjęcia pracy; apeluje o to, by w strategii UE na rzecz walki z ubóstwem skoncentrować się na walce z ubóstwem dzieci, aby przerwać cykl ubóstwa; wzywa państwa członkowskie do pełnego wdrożenia zalecenia Rady w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego ([9]);

10. przypomina, jak ważna jest poprawa dostępu osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej, i wzywa Komisję, aby wykorzystała proces europejskiego semestru do monitorowania wdrażania przez państwa członkowskie na szczeblu krajowym zalecenia Rady w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej ([10]), w tym w ramach zaleceń dla poszczególnych krajów; przypomina, że ponieważ odsetek osób samozatrudnionych w sektorze kultury i sektorze kreatywnym jest ponad dwukrotnie wyższy niż wśród ogółu społeczeństwa, potrzebne są ukierunkowane środki dla tego sektora; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź unijnej karty artystów, której celem jest podkreślenie głównych podstaw i zobowiązań dotyczących sprawiedliwych warunków pracy w tym sektorze, ale wzywa Komisję do przyspieszenia jej publikacji, tak by nastąpiła w 2026 r., ponieważ są to problemy utrzymujące się od dawna;

11. ubolewa, że cele unijnych ram strategicznych dotyczących Romów nie są aktywniej realizowane w państwach członkowskich i że nie poświęca się im więcej uwagi w procesie europejskiego semestru, w szczególności w zaleceniach dla poszczególnych krajów; podkreśla cel ram strategicznych, jakim jest redukcja o połowę luki w zatrudnieniu między Romami a ogółem ludności i zapewnienie, by do 2030 r. co najmniej 60 % Romów wykonywało pracę zarobkową; wzywa państwa członkowskie do przyjęcia zintegrowanego podejścia ukierunkowanego na kwestie równouprawnienia oraz do dopilnowania, aby publiczne strategie polityczne i usługi skutecznie docierały do wszystkich Romów, również tych mieszkających na obszarach oddalonych i wiejskich;

([6]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([7]) Wniosek Komisji z dnia 20 marca 2024 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy i egzekwowania warunków pracy stażystów oraz zwalczania zwykłych stosunków pracy ukrytych pod postacią staży („dyrektywa w sprawie stażystów") (COM(2024)0132).

([8]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 275 z 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

([9]) Zalecenie Rady z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie 2023/C 41/01 (Dz.U. C 41 z 3.2.2023, s. 1).

([10]) Zalecenie Rady z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej (Dz.U. C 387 z 15.11.2019, s. 1).

12. z zaniepokojeniem przypomina o utrzymującej się luce w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami wynoszącej około 24 %, a z drugiej strony o celu UE, jakim jest przejście od opieki instytucjonalnej do opieki opartej na społeczności lub rodzinie dla wszystkich zainteresowanych osób; wzywa Komisję do zajęcia się w ramach europejskiego semestru problemem luki w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami, w tym w zaleceniach dla poszczególnych krajów, oraz do aktualizacji strategii UE na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, za pomocą nowych inicjatyw przewodnich, w tym europejskiej gwarancji zatrudnienia i umiejętności dla osób z niepełnosprawnościami; ponawia apel do Komisji o przedstawienie planu działania na rzecz deinstytucjonalizacji obejmującego wszystkie grupy nadal przebywające w placówkach opiekuńczych, w tym dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, osoby cierpiące na problemy ze zdrowiem psychicznym i osoby doświadczające bezdomności; podkreśla, że postępy w deinstytucjonalizacji należy monitorować w ramach europejskiego semestru, i wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania EFS+ oraz innych funduszy unijnych i krajowych w celu sfinalizowania tego procesu, rozwoju usług na poziomie społeczności lokalnych i inwestowania w profilaktykę;

13. z zadowoleniem przyjmuje stałe włączenie ram konwergencji społecznej do europejskiego semestru; podkreśla, że wraz z tablicą wskaźników społecznych mają one duże znaczenie dla identyfikacji zagrożeń i śledzenia postępów w pozytywnej konwergencji społecznej, zmniejszania nierówności, wzmacniania systemów ochrony socjalnej oraz propagowania godnych warunków pracy i środków wsparcia w celu zapewnienia sprawiedliwej transformacji; wzywa Komisję do dalszego rozwijania innowacyjnych narzędzi analizy ilościowej i jakościowej w nowych ramach, aby optymalnie wykorzystać je w przyszłych cyklach europejskiego semestru; wzywa Komisję do przeanalizowania na drugim etapie analizy zagrożeń dla pozytywnej konwergencji społecznej podkreślonych we wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu na 2025 r., w tym wyników w zakresie zatrudnienia grup niedostatecznie reprezentowanych, wczesnego kończenia nauki i uczenia się dorosłych oraz ubóstwa, a także do omówienia z zainteresowanymi państwami członkowskimi środków podjętych lub planowanych w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom; zwraca uwagę, że sprostanie wyzwaniom określonym we wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu przyczyni się do osiągnięcia pozytywnej konwergencji społecznej;

14. wzywa Komisję do udoskonalenia i aktualizacji tablicy wskaźników społecznych, tak aby odzwierciedlała ona czynniki i skutki nierówności, w tym równe szanse, wysokiej jakości zatrudnienie, podział bogactwa, dostęp do usług publicznych i społecznych, odpowiednie emerytury, mieszkalnictwo i bezdomność, zdrowie psychiczne, dyskryminację oraz społeczne skutki degradacji środowiska i zmiany klimatu; wzywa Komisję, by traktowała ubóstwo pracujących jako sygnał ostrzegawczy na tablicy wskaźników społecznych oraz by zaproponowała zalecenia dla poszczególnych krajów w przypadku utrzymywania się takich tendencji; podkreśla potrzebę zajęcia się wyzwaniami oznaczonymi w tabeli wyników jako „krytyczne” lub „wymagające obserwacji”, w tym wczesnym kończeniem nauki, przeciążeniem wydatkami mieszkaniowymi, wpływem transferów socjalnych, luką w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami, niezaspokojonymi potrzebami w zakresie opieki medycznej i opieki nad dziećmi, podstawowych umiejętności cyfrowych i ubóstwa dzieci zgłoszonymi na podstawie subiektywnej oceny; wzywa do uwzględnienia wskaźnika postępu społecznego i wskaźnika równouprawnienia płci w celu lepszego pomiaru nierówności, dostępu do oferowanych możliwości i dobrostanu z wykorzystaniem danych zdezagregowanych; podkreśla, że potrzebne są przedstawiane terminowo, zharmonizowane i przejrzyste dane i metodyka w celu poprawy kształtowania polityki opartej na dowodach i ukierunkowanych inwestycji społecznych oraz dostosowania tablicy wskaźników społecznych do wszystkich 20 zasad Europejskiego filaru praw socjalnych;

15. przypomina, że wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (AROPE) nie odzwierciedla w wystarczającym stopniu podstawowych przyczyn ubóstwa i złożonych nierówności, w szczególności integracji osób mieszkających poza prywatnymi gospodarstwami domowymi, jakościowych aspektów ubóstwa i życiowych doświadczeń marginalizacji, przy jednoczesnym uwzględnieniu faktu, że ubóstwo to więcej niż niewystarczające dochody lub deprywacja materialna; wzywa Komitet Ochrony Socjalnej do podjęcia działań w celu aktualizacji miary statystycznej AROPE, tak aby rozszerzyć jej zakres o solidniejsze, bardziej szczegółowe i wielowymiarowe zdefiniowanie ubóstwa i wykluczenia społecznego;

16. przypomina, że inwestycje społeczne mogą mieć pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy, wydajność i konkurencyjność, a tym samym wspierać stabilność fiskalną przy jednoczesnym propagowaniu pozytywnej konwergencji społecznej, warunków życia i pracy oraz integracji grup szczególnie wrażliwych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do traktowania inwestycji społecznych jako podstawy zrównoważonego wzrostu i do skoncentrowania się na inwestycjach, które okazały się skuteczne pod względem wzrostu gospodarczego, wydajności, jakości miejsc pracy i zwiększonego uczestnictwa w rynku pracy; wzywa państwa członkowskie do pełnego i ukierunkowanego wykorzystania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do 31 grudnia 2026 r. w celu sprostania wyzwaniom określonym w zaleceniach dla poszczególnych krajów; zwraca się do Komisji o przedstawienie wytycznych dotyczących wykorzystania inwestycji prywatnych i partnerstw publiczno-prywatnych do likwidowania luk w infrastrukturze społecznej; z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie centrum wiedzy o inwestycjach społecznych w celu udoskonalenia wzajemnego uczenia się i pomocy technicznej, dalszej poprawy terminowości i dostępności wskaźników społecznych, zmniejszenia opóźnień w ocenie tendencji dotyczących ubóstwa i nierówności oraz poprawy dostępu państw członkowskich do danych na potrzeby oceny polityki i oceny skutków;

17. przypomina, że gospodarka społeczna jest kluczowym elementem inwestycji społecznych i odgrywa wyjątkową rolę w opracowywaniu inkluzywnych i innowacyjnych rozwiązań na szczeblu lokalnym, przyczyniając się do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, do świadczenia przystępnych cenowo i dostępnych usług społecznych i usług świadczonych w pobliżu miejsca zamieszkania oraz do transformacji ekologicznej i cyfrowej; zwraca uwagę, że poparcie publiczne dla gospodarki społecznej jest wysokie – 88 % respondentów badania Eurobarometr popiera strategie i przepisy wspierające tę gospodarkę; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia warunków ramowych poprzez ułatwienie dostępu do finansowania, zapewnienie możliwości budowania zdolności i ich widoczności, a także do odzwierciedlenia celów planu działania na rzecz gospodarki społecznej w europejskim semestrze, w tym poprzez zalecenia dla poszczególnych krajów i ukierunkowane wykorzystanie funduszy UE;
18. podkreśla, że plan Komisji dotyczący przystępnych cenowo mieszkań powinien zostać lepiej włączony do europejskiego semestru, przy czym należy położyć większy nacisk w zaleceniach dla poszczególnych krajów na przystępne cenowo, godne i zrównoważone mieszkania, w szczególności dla grup o niskich i średnich dochodach, a także dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych; wzywa do ściślejszego monitorowania postępów państw członkowskich w zapewnianiu dostępu do odpowiednich, bezpiecznych i wolnych od segregacji mieszkań społecznościom romskim doświadczającym skrajnego ubóstwa; przypomina sygnatariuszom Deklaracji lizbońskiej w sprawie europejskiej platformy zwalczania bezdomności o celu, jakim jest wyeliminowanie bezdomności do 2030 r.; wzywa państwa członkowskie do połączenia środków, które zwiększają podaż, obniżają koszty budowy i rozwiązują problem niedoboru siły roboczej w sektorze budowlanym i mieszkaniowym, ze wsparciem po stronie popytu, które umożliwia ludziom, w szczególności gospodarstwom domowym znajdującym się w trudnej sytuacji, dostęp do przystępnych cenowo, godnych i zrównoważonych mieszkań; podkreśla, że krajowe średniookresowe plany fiskalno-strukturalne i strategie inwestycyjne powinny wspierać mieszkania socjalne i przystępne cenowo, zapobieganie bezdomności i jej ograniczanie oraz modernizację budynków w celu zmniejszenia ubóstwa energetycznego i poprawy warunków mieszkaniowych, w szczególności w przypadku gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji; przypomina, że Społeczny Fundusz Klimatyczny zapewni państwom członkowskim finansowanie od 2026 r. w celu wsparcia gospodarstw domowych i mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji;
19. podkreśla, że inwestycje w wysokiej jakości, dostępną edukację i uczenie się przez całe życie są strategiczną inwestycją społeczną, która ma zasadnicze znaczenie dla spójności, włączenia społecznego i przygotowania siły roboczej do transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz potrzeb UE związanych z obronnością, w tym poprzez kształcenie i szkolenie zawodowe oraz przygotowanie zawodowe; z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w UE i poświęcenie w nim uwagi rozwiązaniu problemu niedoboru umiejętności, wykorzystaniu gromadzenia informacji na temat umiejętności do opracowywania strategii na rzecz umiejętności oraz wypracowania szerokiego zestawu umiejętności podstawowych, w tym umiejętności cyfrowych, obywatelskich i związanych ze sztuczną inteligencją, aby przygotować obywateli do współczesnego życia; uznaje, że niewystarczające inwestycje w kapitał ludzki hamują innowacje, konkurencyjność i zdolność ludzi do pełnego wykorzystania ich potencjału;
20. podkreśla, że inicjatywy UE dotyczące niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej muszą zapewniać większe wsparcie dla kompleksowych, włączających systemów kształcenia i szkolenia, w tym poprzez aktywną politykę rynku pracy, indywidualne rachunki szkoleniowe i mikropoświadczenia, a także wzmocnienie procedur walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego; podkreśla ponadto znaczenie poprawy i ułatwienia sprawiedliwej mobilności pracowników w UE oraz rolę legalnej migracji i uznawania zagranicznych kwalifikacji w rozwiązywaniu problemu niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej; wyraża zaniepokojenie faktem, że udział osób dorosłych w szkoleniach pozostaje znacznie poniżej celu 60 % w większości państw członkowskich, zwłaszcza wśród pracowników o niskich kwalifikacjach, starszych pracowników, obywateli państw trzecich i osób z niepełnosprawnościami; wzywa Komisję do przedstawienia konkretnych rozwiązań problemu niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej oraz do zajęcia się utrzymującymi się wyzwaniami w przyszłym pakiecie na rzecz sprawiedliwej mobilności pracowników, tak aby przyszła inicjatywa na rzecz przenoszenia umiejętności wyeliminowała obecne przeszkody w uznawaniu umiejętności;
21. jest głęboko przekonany, że indywidualne prawo do szkolenia pracowników w godzinach pracy, które usuwa główne bariery w dostępie do szkoleń, może zapewnić wysoką jakość podnoszenia lub zmiany kwalifikacji, szkolenie pracowników i wsparcie rozwoju kariery w celu zapewnienia pracodawcom przewidywalnej i stabilnej podaży wykwalifikowanych pracowników; podkreśla, że należy zająć się barierą kosztową poprzez zapewnienie pracownikom bezpłatnych szkoleń wspieranych finansowaniem, zachętami podatkowymi i partnerstwami; podkreśla, że instytucje krajowe i partnerzy społeczni są odpowiedzialni za szkolenie pracowników, i wskazuje na ich zasadniczą rolę we wdrażaniu prawa do szkolenia; wzywa w związku z tym państwa członkowskie do priorytetowego traktowania i promowania programów szkoleniowych opracowywanych wspólnie przez pracowników i ich pracodawców, tak aby podnoszenie i zmiana kwalifikacji odpowiadały rzeczywistemu popytowi rynkowemu i przyczyniały się do rozwoju kariery; wzywa Komisję do opracowania i wydania wytycznych dotyczących sposobu, w jaki partnerstwa publiczno-prywatne między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami mogą finansować szkolenia, przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji pracowników, w szczególności prawo do szkolenia dla poszczególnych pracowników;
22. podkreśla, że sprawiedliwość międzypokoleniowa musi stać się strukturalnym elementem europejskiego semestru; wzywa Komisję, aby w ramach strategii na rzecz sprawiedliwości międzypokoleniowej włączyła do ram oceny europejskiego semestru wskaźniki dotyczące dobrostanu młodzieży i osób starszych, dostępu do wysokiej jakości miejsc pracy, przystępności cenowej mieszkań, dostępności, w tym dostępności fizycznej, adekwatności dochodu

minimalnego i emerytur, dostępu do wysokiej jakości usług zdrowia psychicznego oraz wysokiej jakości edukacji i możliwości zdobywania umiejętności, a także aby oceniła długoterminowe i dystrybucyjne skutki zaleceń budżetowych i zaleceń dotyczących reform; wzywa Komisję do oceny długoterminowych skutków gospodarczych, środowiskowych i społecznych zaleceń politycznych, w tym niedoinwestowania, dla przyszłych pokoleń; podkreśla, że należy włączyć w większej mierze do europejskiego semestru kwestie transformacji demograficznej i dłuższego średniego trwania życia; podkreśla, że zmiany demograficzne wymagają strategii politycznych, których celem jest zwiększenie współczynnika aktywności zawodowej; podkreśla, że potrzebne są środki wspierające aktywne starzenie się i zapewniające długoterminową stabilność systemów emerytalnych i systemów opieki; uważa, że w zaleceniach dla poszczególnych krajów należy propagować emerytury zapewniające godne życie, dobrostan i dostęp do przystępnej cenowo opieki zdrowotnej i profilaktyki wysokiej jakości, dostępnej dla wszystkich;

23. podkreśla, że w ramach europejskiego semestru wydatki na obronność muszą być planowane w sposób skoordynowany, skuteczny, przejrzysty i w kontekście europejskim, aby maksymalnie zwiększyć korzyści dla społeczeństwa; podkreśla, że inwestycje związane z bezpieczeństwem powinny koncentrować się na odporności społecznej, w tym na infrastrukturze przynoszącej duże korzyści cywilne, w zakresie ochrony socjalnej, edukacji obywatelskiej, odporności demokratycznej i ochrony przed dezinformacją, przy czym należy uznać, że stabilność społeczna i zaufanie demokratyczne są ważnymi składowymi europejskiej architektury bezpieczeństwa i muszą zostać odzwierciedlone w przeprowadzonej w ramach semestru analizie długoterminowych potrzeb dotyczących reform i inwestycji;

24. podkreśla, że zalecenia europejskiego semestru w 2026 r. będą miały kluczowe znaczenie dla kształtowania kolejnych wieloletnich ram finansowych; uważa, że reformy i inwestycje powinny być wybierane ze względu na wydajność i skuteczność, z jaką uwzględniają odpowiednie zalecenia dla poszczególnych krajów; ostrzega, że jeżeli finansowanie UE ma być powiązane z wytycznymi europejskiego semestru, wytyczne te muszą być społecznie zrównoważone w pełnej zgodności z Europejskim filarem praw socjalnych, a podmioty regionalne i lokalne muszą odgrywać ważną rolę w wydatkowaniu środków; z zaniepokojeniem odnotowuje zatem wniosek Komisji dotyczący wydatków socjalnych, który grozi osłabieniem uwagi skoncentrowanej na celach w zakresie zatrudnienia i cele społeczne, oraz wzywa do utworzenia odrębnego i wzmocnionego EFS+ obejmującego koncentrację tematyczną;

25. uważa, że model społeczny UE stanowi integralną część jej konkurencyjności oraz że wysiłki zmierzające do uproszczenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw muszą chronić i gwarantować prawa socjalne; podkreśla, że jakość miejsc pracy i konkurencyjność pozacenowa, taka jak jakość produktów i usług, również może wspierać wydajność i adekwatne wynagrodzenia; podkreśla, że ważne jest zapewnienie większej jasności, proporcjonalności i pewności prawa, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz samozatrudnionych specjalistów, oraz zwraca uwagę, że takie podejścia powinny respektować różnorodność modeli rynku pracy w państwach członkowskich, a jednocześnie wspierać zrównoważoną działalność gospodarczą i tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy;

26. popiera bardziej demokratyczny proces europejskiego semestru, w którym Parlament byłby mocno zaangażowany w określanie priorytetów polityki gospodarczej i społecznej oraz podejmowanie decyzji dotyczących zarządzania gospodarczego; podkreśla, że przy formułowaniu i monitorowaniu reform krajowych oraz podejmowaniu działań następczych ich dotyczących należy systematycznie angażować partnerów społecznych, organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz podmioty regionalne i lokalne, zapewniając im odpowiedni czas i przejrzystość; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia ich odpowiedniego zaangażowania na wszystkich etapach analizy, w tym w ramach konwergencji społecznej, w celu wzmocnienia odpowiedzialności i zapewnienia, aby prawa socjalne UE były faktycznie realizowane w terenie; podkreśla, że poszanowanie zasady pomocniczości i kompetencji krajowych pozostaje centralnym elementem europejskiego semestru; przypomina, że Komisja powinna dopilnować, aby w ramach europejskiego semestru i unijnych ram zarządzania gospodarczego oceniano wpływ zalecanych reform na równouprawnienie płci i integrację kobiet na rynku pracy, a także promować inwestycje w wysokiej jakości usługi publiczne i infrastrukturę opiekuńczą;

27. zwraca uwagę na brak przejrzystej metodyki formułowania zaleceń dla poszczególnych krajów oraz na brak jasności co do kryteriów stosowanych przy ich wyborze; ostrzega, że podważa to rozliczalność i grozi nierównym traktowaniem państw członkowskich; wzywa Komisję do zapewnienia pełnej przejrzystości procedur i wewnętrznego procesu decyzyjnego, w tym zaangażowanych dyrekcji generalnych, oraz do zwiększenia rozliczalności i wymiany informacji z Parlamentem; jest zaniepokojony, że przestrzeganie zaleceń dla poszczególnych krajów pozostaje na niskim poziomie; wzywa państwa członkowskie do lepszego uwzględniania zaleceń w dziedzinie polityki zatrudnienia i polityki społecznej; wzywa Komisję do wzmocnienia dialogu z państwami członkowskimi na temat wdrażania istniejących zaleceń i wytycznych dotyczących zatrudnienia, w tym działań następczych w związku z obecnymi i planowanymi działaniami politycznymi;

28. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.